

Talousarvioraami 2027

Kunnanhallituksen käsittelyyn: 6/2026 toteumaan perustuva raami, sopeutuslinja ja investointirajaus.

Pääviesti

**Hyvä alkuvuoden
käyttötalous ei ole peruste
kasvattaa menotaso.**

Raami pidetään tiukkana, investoinnit priorisoidaan ja toimialoilta pyydetään konkreettiset sopeutusesitykset.

Mitä 6/2026 toteuma kertoo?

Toimintakate

-4,38 M€

46,6 % vuoden 2026 talousarviosta

Vuosikate

+0,125 M€

vain 11,4 % vuosibudjetista

Tilikauden tulos

-0,283 M€

kesäkuun tilanteessa alijäämäinen

Käyttötalous on hallinnassa, mutta tulorahoitus ei vielä anna liikkumavaraa.

Toimintatuotot

Toimintakulut

Verotulot

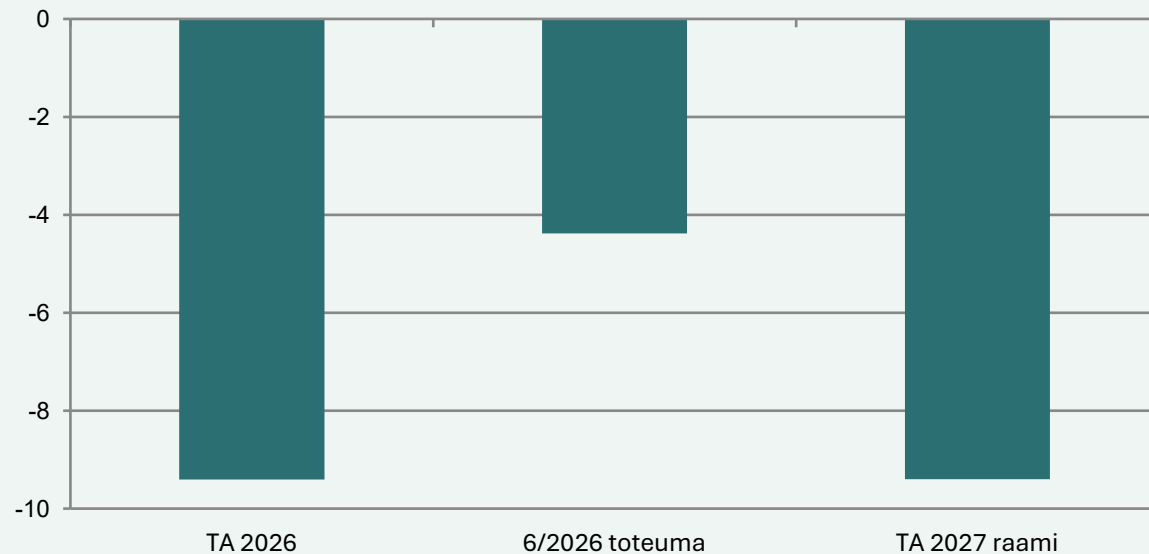
Valtionosuudet

Johtopäätös: vuoden 2027 raamin pohjaksi otetaan 6/2026 toteuma ja siitä johdettava TP 2026 -ennuste — ei pelkkä TA 2026.

Raamilinja vuodelle 2027

Toimintakate pidetään noin vuoden 2026 talousarvion tasolla.

Ehdotus

**Toimintakate enintään
noin -9,4 M€**

Ei automaattista yleistä menokorotusta.
Toimialakohtaiset erot ratkaistaan
palvelutarpeen ja lakisääteisyyden perusteella.

Perustelu

Toimintakatteen 6/2026 toteuma on 46,6 %. Hyvää alkuvuoden toteumaa ei muuteta seuraavan vuoden menolisäykseksi.

Investointilinjaa tiukennetaan

Normaalit nettoinvestoinnit rajataan 0,6–0,7 M€:oon.

Vesilaitos ja Asunnonhankinta erotetaan omiksi investointi- ja rahoituskokonaisuuksikseen.

Investointikortissa kuvataan kokonaiskustannus, käyttötalousvaikutus, poistot, rahoitus, ulkopuolinen tuki, riskit ja kiireellisyys.

Perustelu: investointikykyä ei lukita ennen vesihuollon ja asumisen erillisiä rahoitusratkaisuja.

Sopeutusesitykset osaksi raamipäätöstä

Toimialoilta pyydetään yhteensä 0,2–0,3 M€ vuosivaikutteisia toimenpiteitä.

Tämä ei ole automaattinen leikkaus, vaan keinovalikoima talousarviopäätöksen tueksi.

	Kiinteistöt ja palveluverkko	Vajaakäyttö, myynti/vuokraus, käyttökustannukset
	Henkilöstörakenne	Vapautuvat tehtävät, tehtävien yhdistäminen, luonnollinen poistuma
	Ostopalvelut ja sopimukset	Suurimmat sopimukset, kilpailutus, palvelutasot
	Palvelujen järjestämistavat	Käyttäjämäärät, yhteistyö, digitaaliset ja liikkuvat ratkaisut

Päätöksenteon hyöty

Kunnanhallitus saa talousarviokäsittelyyn aidot vaihtoehdot sen sijaan, että raamissa todettaisiin vain yleinen säästötarve.

Valmistelun pelisäännöt toimialoille

01 Ei uusia pysyviä menoja

ellei samalla esitetä pysyvää rahoitusta tai vastaavaa säästöä.

02 Vapautuvat tehtävät arvioidaan

ennen rekrytointia: tarve, vaihtoehdot ja vaikutus palveluun.

03 Tulopohja varmistetaan

maksut, vuokrat, ulkopuolinen rahoitus ja hanketuet arvioidaan.

04 Konserni mukaan

yhtiöiden tavoitteet, investoinnit ja hallintorakenne sovitetaan kokonaisuuteen.

Pelisääntöjen tarkoitus on pitää raami uskottavana koko talousarvioprosessin ajan — ei vain alkuvaiheen linjauksena.

Kunnanjohtajan päätösehdotuksen ydin

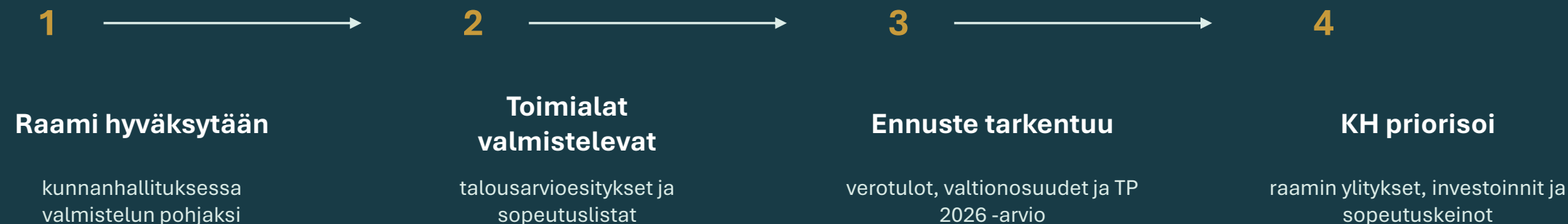
- 1 Hyväksytään 6/2026 toteumaan ja TP 2026 -ennusteeseen perustuva valmisteluraami.
- 2 Asetetaan toimintakatteen katoksi noin –9,4 M€ ja tuloksen tavoitteeksi vähintään 0 €.
- 3 Edellytetään 0,2–0,3 M€ vuosivaikutteisia sopeutus- ja tuottavuusesityksiä.
- 4 Rajataan muut nettoinvestoinnit 0,6–0,7 M€:oon; vesilaitos ja Asunnonhankinta erikseen.
- 5 Velvoitetaan investointikortti yli 50 000 € hankkeista.
- 6 Oikeutetaan kunnanjohtaja ja taloushallinto tarkentamaan euromäärät ennusteiden täsmentyessä.

**Tulkinta
kunnanhallitukselle**

Raami ei pysäytä kehittämistä, mutta pakottaa priorisoimaan: jokaisella lisäyksellä tulee olla rahoitus, säästö tai selkeä vaikuttavuusperuste.

Eteneminen

Miten raamipäätös viedään käytäntöön

**Kriittinen
onnistumisedellytys**

Raamipäätöksen on oltava riittävän konkreettinen, jotta toimialat eivät palaa talousarviovalmisteluun pelkällä lisäysten listalla.